

Majewski, Erazm

21 muzeów na 620 000 mieszkańców

Światowit 3, 241-242

1901

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

21 muzeów na 620 000 mieszkańców. Warszawa, licząca przeszło 700 000 mieszkańców, nie posiada ani jednego muzeum publicznego, któreby zawierało i gromadziło zabytki starożytności; nie posiada go też żadne z miast prowincjonalnych Królestwa.

Jak dalece inaczej jest np. we Francyi — niech wskaże przykład. Zebrałem 15 miast prowincjonalnych, położonych we Francyi północnej w niewielkich między sobą odległościach, miast, liczących razem tyle mieszkańców, ile ich ma sama Warszawa, a posiadających aż 21 muzeów publicznych, bądź to czysto archeologicznych, bądź mieszanych, ale uwzględniających zarówno archeologię historyczną, jak przeddziejową.

Oto wykaz tych miast i muzeów:

Beauvais. Mieszkańców 19000. Muzeum obejmuje starożytności, rzeźby, obrazy, kolekcję historyi naturalnej.

Amiens. Mieszkańców 83 000. *Musée de Picardie* zawiera rzeźbę, galerię obrazów, dzieła sztuki z fajansu, porcelany, kości słoniowej, meble emaliowane, starożytności rzymskie i gallo-rzymskie, greckie, egipskie. Na parterze i na piętrze po 10 sal.

Arras. 27 000 mieszkańców. Muzeum zawiera galerię obrazów i zabytki archeologiczne w 6-u salach na parterze. I-e piętro: rzeźby, przedmioty z porcelany, fajansu, kości i t. d. II-e piętro: historia naturalna. Biblioteka z 40 000 tomów i archiwum.

Douai. 29 000 mieszk. Muzeum zawiera sztuki piękne, etnografię, hist. naturalną, starożytności, bibliotekę z 80 000 tomów.

Valenciennes. 28 000 mieszk. Jedno z dwu muzeów, mieszane, zawiera hist. naturalną i sztuki piękne. Muzeum to (miejskie) posiada jeden z najbogatszych we Francyi zbiorów obrazów szkoły flamandzkiej.

Compiègne. 14 000 mieszk. Muzeum w ratuszu zawiera obrazy, rzeźby i inne dzieła sztuki, tudzież starożytności. Prócz tego w Zamku znaczne zbiory.

St. Quentin. 47 000 mieszk. *Musée Lécuyer* zawiera bogaty zbiór dzieł sztuki i starożytności.

Abbéville. 10 000 mieszk. *Musée d'Abb. et du Ponthieu.* Rzeźba, obrazy, hist. naturalna i starożytności.

Cambrai. 24 000 mieszk. Muzeum zawiera dzieła sztuki i zabytki archeol. w 9-u salach. Urządzenie wzorowe.

Boulogne-sur-Mer. 45 000 mieszk. Muzeum zawiera dzieła sztuki (w tem rzeźba starożytna), działy: archeologiczny, etnograficzny, historyi naturalnej. Biblioteka z 55 000 tomów.

Lille. 75000 mieszk. Posiada bibliotekę ze 100000 tomów, muzeum rytownictwa, m. historii natur. i trzecie muzeum, zawierające bogatą kolekcję obrazów.

Dunkierka. 39 000 mieszk. Muzeum sztuki, etnografii i historii naturalnej.

St. Omer. 21 000 mieszk. Muzeum obejmuje sztukę, numizmatykę, historię naturalną.

Dièppe. 22000 mieszk. Muzeum starożytności, historii natur., sztuki i osobliwości miejscowych.

Rouen. 112 000 mieszk. *Musée-bibliothèque* zawiera rzeźbę, malarstwo, ceramikę i t. d., oraz bibliotekę. *Musée d'antiquités* obejmuje starożytności i historię natur.

Evreux. 16 000 mieszk. Muzeum starożytności i sztuki.

Powyższa ilustracya statystyczna czyni chyba zbyt czynnymi jakiegokolwiek dowodzenia o potrzebie i możliwości założenia w Warszawie choćby jednego publicznego muzeum ogólnego dla sztuk i nauk.

em.

= **Gęstość zabytków przedhistorycznych w Meklemburskiem.** Z najnowszej mapy archeologicznej Beltza, która daje najpełniejszy obraz stanu wiadomości dzisiejszych o tym kraju, stosunkowo bardzo dobrze zbieranym, widzimy, że 1 znalezisko z epoki kamiennej przypada na każde 51 kilom. □, z epoki bronzowej na 31,3 kilom., z epoki żelaznej na 74,3 kilom., z epoki „słowiańskiej“ na 62,7 kilom.

Zabytki te niejednokrotnie są rozmieszczone na całym obszarze Meklemburgii. Okres kamienny najgęściej jest reprezentowany w części północnej, nadmorskiej. Jedno znalezisko przypada tutaj na 24,6 kilom. kw., gdy w części południowo-zachodniej, jałowej, jest ich najmniej, tak mało, że jedno przypada na 566 kilom. kw.

Okres bronzowy tu i tam przedstawia się już mniej kontrastowo: na północy 1 znalezisko na 22,5 kilom. kw., na południo-zachodzie 1 na 46 kilom. kw.

— **Kolej dojazdowa Kielce-Busk.** Rząd gubernialny kielecki rozpatrywał projekt budowy kolei dojazdowej pomiędzy Kielcami i Buskiem, zastosowanej do trakcyi parowej. Budowę kolei uznano za pożądaną.

Kolej projektowana, jak donosi „Warsz. Dniewn.“, zacznie się na przedmieściu Zielone, około linii kolei dąbrowskiej, zkąd pójdzie około góry Kadzielni, przez plac ćwiczeń wojskowych, do szosy kielecko-buskiej. Gdyby ze względów technicznych nie można było linii tędy poprowadzić, punktem wyjścia nowej kolejki byłaby stacya kolejowa Kielce.